

**โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร จังหวัดพัทลุง
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง**

1. ความเป็นมา/พระราชดำริ

การใช้เทคโนโลยีการเกษตรหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเศรษฐกิจการผลิตภาคการเกษตรโดยจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรวิจัยและพัฒนาภาคการเกษตรที่เป็นแหล่งบริการความรู้เฉพาะด้านกับเกษตรกรเป้าหมายที่จะต้องนำความรู้ วิทยาการใหม่ และการบริการทางวิชาการโดยอาศัยช่องทาง (Channel) ต่างๆ ที่สามารถให้บริการตรงความต้องการและทันต่อเหตุการณ์การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเร็วขึ้นซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบนี้จะเป็นการบูรณาการนักวิชาการแต่ละสาขาทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯ ลฯ โดยอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ทุกจุด สร้างแรงดึงดูดใจจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป้าหมาย เป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัว และยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี แก้ไขปัญหาด้านบัญชีแก่เกษตรกรอย่างรวดเร็ว อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร และชุมชน

เนื่องในวโรกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามกุฎราชกุมารทรงมีพระชนมายุครบ 50 พรรษา ในปีพุทธศักราช 2545 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ที่ราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุญาต และทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

2. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการกำหนดแผนการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ โดยให้ทุกจังหวัดจัดงาน ปีละ 4 ครั้ง (ไตรมาสละ 1 ครั้ง) และให้มีการติดตามการให้บริการต่อเนื่อง (Follow up) กับเกษตรกรที่ได้เข้ารับบริการจากคลินิกต่างๆ เน้นเกษตรกรรายที่มีปัญหาชัดเจน และสำคัญ

3. วัตถุประสงค์

3.1 วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

1. เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์

2. เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการพัฒนาฟื้นฟูเกษตรกรให้สามารถทำการผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมไปถึงการแก้ปัญหาร่วมกัน

3.2 วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

1. เพื่อให้งานวิจัยพัฒนา และงานบริการวิชาการ จัดการไร่นา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิต ช่วยสนับสนุนกระบวนการบริการงานเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตของเกษตรกร ช่วยแก้ไขปัญหา อุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

2. เพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล ในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกร และการแก้ปัญหาร่วมกัน

4. พื้นที่เป้าหมาย

4.1 พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง

4.2 พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง

5. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

5.1 หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

กรมส่งเสริมการเกษตร

5.2 หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

5.2.1 หน่วยงานหลัก : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8

5.2.2 หน่วยงานร่วมดำเนินการ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง จังหวัดพัทลุง

6. งบประมาณที่ได้รับ

6.1 งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ปี 2559 ได้รับจัดสรรงบประมาณ 50,000 บาท

6.2 งบอื่นๆ (ระบุ)

-

7. ผลการดำเนินงาน

7.1. กิจกรรมศึกษา/ทดสอบ

ตารางที่ 1 การออกให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ จ.พัทลุง (ต.ค.59 –ก.ย.60)

ครั้งที่ 1	วัน/เดือน/ปี	สถานที่	เกษตรกรใช้บริการ (ราย)	ติดตามต่อเนื่อง (คลินิก)ราย 05

1.	27 กรกฎาคม 2560	- เทศบาลตำบลควนขนุน อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง	163	30
รวม			163	60

ตารางที่ 2 ปัญหาและการให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้ารับบริการในคลินิกพืช จำนวน
127 ราย จ.พัทลุง (ต.ค.59 -ก.ย.60)

ชนิดพืช	ปัญหา	คำแนะนำ/แนวทางการแก้ปัญหา
พริก	แมลงวันพริก ทำให้ผลเน่า ร่วงหล่น	1.รักษาความสะอาดในแปลงเก็บผลที่ถูกทำลายหรือเน่า เมาหรือทำลาย 2.ถ้าพบแมลงวันพริกทำลาย 5% ให้พ่นน้ำมันปิโตรเลียม 67% อัตรา 60 มล./น้ำ20ลิตร
	เพลี้ยไฟ ดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนของพืช เช่น ยอด ใบอ่อนและตาดอก อ่อนทำให้ใบหยิก	1. หากพบเพลี้ยไฟ 10 ตัวขึ้นไปให้เพิ่มความชื้นโดยการให้น้ำ 2. ใช้น้ำส้มควันไม้ 1 ลิตร/น้ำ 200 ลิตร ฉีดพ่นทุก 3 วัน จนกระทั่งออกดอกสมบูรณ์จึงค่อยหยุดการฉีดพ่น
	ไรขาวพริก ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบอ่อนและยอดอ่อนที่แตกใหม่ ใบมีวงงอลง ยอดอ่อนแตกเป็นฝอยและชะงักการเจริญเติบโต	1. ถ้าพบการระบาด ใช้ อามีตราช อัตรา 40-60 มล./น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น
	โรคแอนแทรกคโนส	1.ปลุกพืชหมุนเวียน 2-3 ปี 2. กรณีที่เก็บเมล็ดพันธุ์เองต้องเลือกเก็บเมล็ดพันธุ์จากต้นที่ไม่เป็นโรค 3.พ่นหัวน้ำคลุกเมล็ดด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น เบนโนมิล แมนโคเซม 4. พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น เบนโนมิล คาร์เบนดาซิม เป็นต้น
มะเขือ	หนอนเจาะผลมะเขือ กัดกินยอดมะเขือและทำลายผลมะเขือ	1. หมั่นตรวจแปลงเก็บยอดและผลที่ถูกทำลายทิ้ง จะช่วยลดการระบาด

		2. ถ้าพบยอดเหี่ยว 3-5% หรือผลอ่อนถูกทำลาย 5-10 % ให้ใช้ซีตาไซเปอร์เมทริน หรือคาร์โบซัลแฟน อัตรา 30 และ 50 / น้ำ 20 ลิตร ตามลำดับ
	โรคโคนเน่า	1. รักษาความสะอาดในแปลงปลูกโดยการเก็บเศษซากพืชที่ค้างอยู่ในแปลงให้มากที่สุด ปรับปรุงดิน ปุ๋ยคอก ปุ๋ยขาว เมื่อพบต้นที่เป็นโรคให้ถอนทิ้ง และนำไปเผาทำลาย

ชนิดพืช	ปัญหา	คำแนะนำ/แนวทางการแก้ปัญหา
มะเขือ	เพลี้ยแป้งมะเขือ เพลี้ยแป้งจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากกิ่งและยอดอ่อน ทำให้ใบหยิกงอ ทำลายผลอ่อน ผลแคะเกร็นถ่ายมูล ทำให้เชื้อราเข้าทำลาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ถ้าระบาดน้อย ให้ตัดส่วนที่ถูกทำลายไปเผาหรือฝัง 2. ใช้น้ำพ่น 3. ถ้าพบการระบาดให้ใช้ ไทอะมีโทแซม อัตรา 5 กรัม/น้ำ 20 ลิตรฉีดพ่น 4. พบโรครระบาด ให้ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ฟิซี เอ็น บีเวตาแวกซ์ ผสม เอทรีไดอาโซล จะสามารถลดการระบาดของโรคได้ แต่ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง
แตงกวา	โรคราน้ำค้าง	สารเคมีที่ใช้ได้ผล คือ แคปแทน อัตราผสมใช้ 1 กรัม ผสมน้ำ 500 ซีซี หรือ 35-40 กรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร
ถั่วลิสง	โรคโคนเน่า โคนต้นเป็นแผลสีน้ำตาล เมื่อถอนต้นขึ้นมา ส่วนลำต้นจะขาดจากราก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ควรเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้นานเกิน 6 เดือน 2. เก็บเกี่ยวถั่วลิสงตามอายุของพันธุ์ 3. คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช

7.2 กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

7.2.1 แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

-

7.2.2 การฝึกอบรม

-

7.2.3 การเป็นวิทยากร

-

7.2.4 การผลิตสื่อ/โสตทัศนูปกรณ์

-

7.2.5 การจัดนิทรรศการ

วันที่ 27 กรกฎาคม 2560 ณ อบต.ควนขนุน อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง

7.3 กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

-

7.4 การประสานงาน ติดตามและรายงาน

8. ผลสำเร็จ/ผลสำเร็จของโครงการ

9. ปัญหา/อุปสรรค

10. ภาคผนวก-รูปภาพโครงการ/กิจกรรมโครงการ

